Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Dobrodzień

Dobrodzień 2023

Zamawiający:
Gmina Dobrodzień
pl. Wolności 1
46-380 Dobrodzień

Wykonawca:
Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Mateusz Grzelak – Młodszy Analityk

Spis treści

1. Metodologia 4

2. Delimitacja obszaru zdegradowanego 9

2.1 Sfera społeczna 11
2.2 Sfera gospodarcza 28
2.3 Sfera środowiskowa 30
2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna 32
2.5 Sfera techniczna 35
2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego 38
2.7 Potencjał i bariery gminy 44

3. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji 46

Załączniki 49

Spis tabel i rysunków 50

1. Metodologia

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2021 poz. 485 ze zm.) „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji".

Stan kryzysowy występuje w przypadku koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym można wyznaczyć jako obszar zdegradowany. Następnie obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako

obszar rewitalizacji. Obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Początkiem procesu rewitalizacji Gminy Dobrodzień jest przeprowadzenie diagnozy w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W celu przestrzennego zobrazowania wyników analizy, gminę Dobrodzień podzielono na jednostki osadnicze: sołectwa (na obszarze wiejskim) oraz obwody (na obszarze miejskim).

Rysunek 1. Podział gminy Dobrodzień na jednostki osadnicze

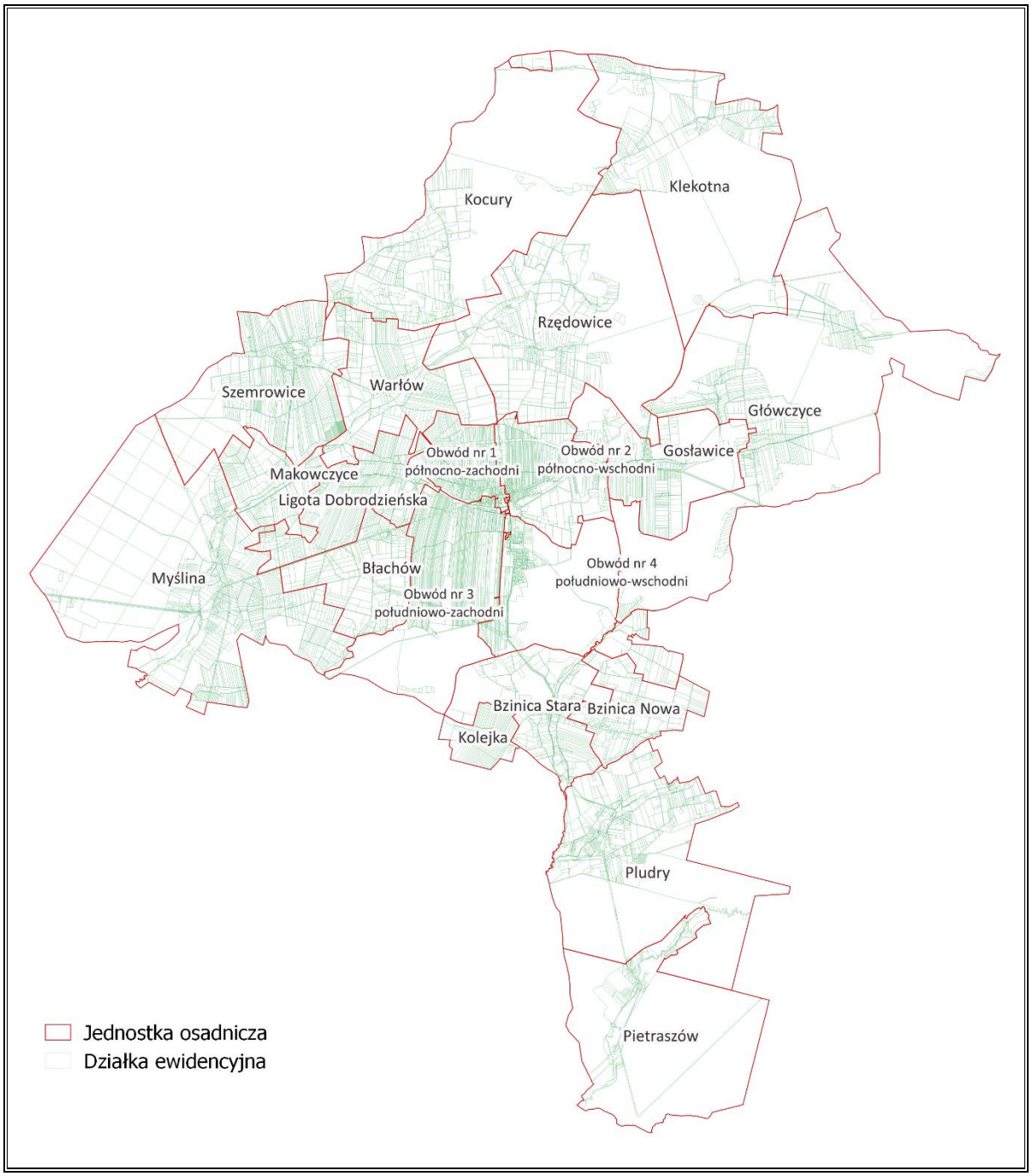

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład ustalonych jednostek osadniczych oraz liczbę ludności poszczególnych jednostek.

Tabela 1. Wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład jednostek osadniczych

Nazwa jednostki osadniczej	Ulice lub miejscowości wchodzące w skład jednostki osadniczej
Obszar wiejski gminy Dobrodzień	
Błachów	Błachów
Bzinica Nowa	Bzinica Nowa
Bzinica Stara	Bzinica Stara
Główczyce	Główczyce
Gosławice	Gosławice
Klekotna	Klekotna
Kocury	Kocury
Kolejka	Kolejka
Ligota Dobrodzieńska	Ligota Dobrodzieńska
Makowczyce	Makowczyce
Myślina	Myślina
Pietraszów	Pietraszów
Pludry	Pludry
Rzędowice	Rzędowice
Szemrowice	Szemrowice
Warłów	Warłów
Miasto Dobrodzień	
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	Chłopska, Cmentarna, Edyty Stein, Księdza Gładysza, Moniuszki, Plac Wolności, Solna, Szemrowicka, Wojska Polskiego
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	Dębowa, Kościuszki, Lubliniecka, Mickiewicza, Miodowa, Oleska, Parkowa, Pocztowa, Polna, Reymonta, Rzędowicka, Studzienna, Topolowa, Zielona
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	Dworcowa, Habas, Kolejowa, Konrada Mańki, Opolska, Powstańców Śląskich, Słoneczna, Spółdzielcza, Wiosenna
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	Akacjowa, Arki Bożka, Bieńka, Dzierży, Jaśminowa, Jodłowa, Leśna, Na Bąki, Ogrodowa, Piastowska, Strzelnica

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrodzieniu

Dla wydzielonych jednostek osadniczych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Miejskiego w Dobrodzieniu oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrodzieniu, jak i specjalnie w tym celu wygenerowany przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Oleśnie i Komisariat Policji w Dobrodzieniu.

Analizę występowania negatywnych zjawisk zachodzących na obszarze gminy Dobrodzień przeprowadzono w pięciu sferach, tj.: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Do każdej ze sfer zakwalifikowano następujące wskaźniki wyznaczone z uzyskanych danych.

Tabela 2. Wykaz wskaźników z wagami wykorzystanych w analizie

Obszar	Nazwa wskaźnika	Waga
Sfera społeczna		
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	5
Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	1
Długotrwałe bezrobocie	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	1
Ubóstwo	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w ludności ogółem na danym obszarze	1
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze	6
Alkoholizm	Udział mieszkańców dotkniętych problemem alkoholowym w ludności ogółem na danym obszarze	5
Niepełnosprawność	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w ludności ogółem na danym obszarze	1
Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Udział liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	1
Niski poziom kapitału społecznego	Liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	1
Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	2
Sfera gospodarcza		
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	1
Sfera środowiskowa		
Jakość środowiska naturalnego	Udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	2
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	1
Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	1
Sfera techniczna		
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w średnim i złym stanie technicznym	6

Źródło: Opracowanie własne

Uzyskane dane przeanalizowano pod kątem wskaźników ilościowych, porównując wartości średnie, charakterystyczne dla poszczególnych jednostek osadniczych i zestawiając je z przeciętnymi wartościami dla Gminy Dobrodzień – o występowaniu zjawiska kryzysowego decydowało czy wartość wskaźnika dla jednostki osadniczej jest gorsza od średniej wartości dla całej Gminy.

Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze spełniające jednocześnie następujące kryteria:

a) na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 6 wskaźników, w sferze społecznej, których wartość jest gorsza od średniej dla gminy Dobrodzień (występowanie stanu kryzysowego),
b) na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 1 wskaźnik z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, których wartość jest gorsza od średniej dla gminy Dobrodzień (występowanie stanu kryzysowego).

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji przeprowadzono standaryzację każdego wskaźnika ilościowego, według następującego wzoru, w zależności od charakteru badanego zjawiska:

$$z = \frac{x - \mu}{\sigma}$$

lub

$$z = -\frac{x - \mu}{\sigma}$$

gdzie:

x – nieustandaryzowana wartość wskaźnika dla danej jednostki osadniczej,
μ – średnia wartość wskaźnika dla obszaru gminy,
σ – odchylenie standardowe.

Następnie dla każdej jednostki osadniczej obliczono wskaźnik syntetyczny tj. średnią ważoną arytmetyczną ustandaryzowanych wskaźników ilościowych, którym przyporządkowano poszczególne wagi, wg następującego wzoru:

$$\bar{s} = \frac{\sum_{i=1}^{n} z_i \, t_i}{\sum_{i=1}^{n} t_i}$$

gdzie:

z – ustandaryzowana wartość wskaźnika dla jednostki osadniczej,
t – waga wskaźnika,
n – liczba wskaźników.

Wskaźnik syntetyczny przyjmuje wartości dodatnie lub ujemne i pokazuje, o ile dany wynik jest odległy od średniej wartości dla całej gminy, która ma wartość 0. Wartości dodatnie wskazują, które jednostki osadnicze odznaczają się wysokim natężeniem negatywnych zjawisk, natomiast wartości ujemne świadczą o stosunkowo dobrej sytuacji w danej jednostce. Ponadto im większa wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się większym natężeniem negatywnych zjawisk i analogicznie, im mniejsza wartość wskaźnika tym jednostka charakteryzuje się mniejszym natężeniem negatywnych zjawisk.

2. Delimitacja obszaru zdegradowanego

Szczegółowy proces delimitacji obszaru zdegradowanego w gminie Dobrodzień przebiegł następująco:

1. Obszar gminy podzielono na jednostki osadnicze, dla których dokonano diagnozy w zakresie występowania stanu kryzysowego, spowodowanego koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z problemami w co najmniej jednej następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej.
2. Do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze spełniające jednocześnie następujące kryteria:
   c) na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 6 wskaźników, w sferze społecznej, których wartość jest gorsza od średniej dla gminy Dobrodzień (występowanie stanu kryzysowego),
   d) na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 1 wskaźnik z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej, których wartość jest gorsza od średniej dla gminy Dobrodzień (występowanie stanu kryzysowego).

Dla poszczególnych jednostek osadniczych posłużono się takimi samymi kryteriami (wybrano te same wskaźniki). W tabelach prezentujących wskaźniki w rozdziałach od 2.1. do 2.5. kolorem jasnopomarańczowym oznaczono te jednostki osadnicze, dla których wartość wskaźnika jest gorsza od średniej dla gminy Dobrodzień (występowanie stanu kryzysowego), natomiast białym, dla których wartość wskaźnika jest wyższa od średniej dla gminy Dobrodzień (dobra sytuacja).

Ustandaryzowana wartość wskaźnika została przedstawiona w poniższym rozdziale, jednakże służyła do wyznaczenia obszaru rewitalizacji w kolejnym rozdziale.

W poniższej tabeli przedstawiono główne parametry wydzielonych jednostek osadniczych, tj. powierzchni oraz liczby ludności, z wyliczeniem udziału w powierzchni i populacji gminy Dobrodzień.

Tabela 3. Powierzchnia jednostek osadniczych wraz z liczbą ludności w latach 2016 i 2022

Nazwa jednostki osadniczej	Powierzchnia jednostki osadniczej [ha]	% udziału powierzchni gminy	Liczba ludności jednostki osadniczej w 2016 r. [osoba]	Liczba ludności jednostki osadniczej w 2022 r. [osoba]	% udziału ludności gminy w 2016 r.	% udziału ludności gminy w 2022 r.
Obszar wiejski gminy Dobrodzień	**14 326**	**88,00%**	**4 999**	**5 769**	**63,58%**	**62,95%**
Błachów	368	2,26%	167	190	2,11%	2,08%
Bzinica Nowa	299	1,84%	185	222	2,35%	2,42%
Bzinica Stara	592	3,64%	339	376	4,31%	4,10%
Główczyce	2 057	12,62%	242	270	3,08%	2,95%
Gosławice	547	3,36%	205	257	2,61%	2,80%
Klekotna	1 434	8,81%	162	170	2,06%	1,86%
Kocury	1 434	8,81%	219	242	2,79%	2,64%
Kolejka	136	0,84%	103	105	1,31%	1,15%
Ligota Dobrodzieńska	413	2,54%	301	328	3,83%	3,58%
Makowczyce	261	1,60%	183	224	2,33%	2,44%
Myślina	1 776	10,91%	779	905	9,91%	9,88%
Pietraszów	1 044	6,41%	195	209	2,48%	2,28%
Pludry	1 222	7,51%	901	1 057	11,46%	11,53%
Rzędowice	1 413	8,68%	411	495	5,23%	5,40%
Szemrowice	758	4,66%	416	486	5,29%	5,30%
Warłów	572	3,51%	191	233	2,43%	2,54%
Miasto Dobrodzień	**1 953**	**12,00%**	**2 864**	**3 395**	**36,42%**	**37,05%**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	222	1,36%	756	880	9,61%	9,61%
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	417	2,56%	923	1 095	11,74%	11,95%
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	757	4,65%	462	540	5,88%	5,89%
Obwód nr 4 „południowo - wschodni”	557	3,43%	723	880	9,19%	9,60%
Gmina Dobrodzień	**16 279**	**100,00%**	**7 863**	**9 164**	**100,00%**	**100,00%**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Dobrodzieniu

Zgodnie z danymi zawartymi w powyższej tabeli największą powierzchnię posiada jednostka Główczyce – 12,62% powierzchni gminy Dobrodzień. Natomiast najmniejszą powierzchniowo jednostką jest Kolejka, której powierzchnia obejmuje 0,84% powierzchni gminy Dobrodzień. Pod względem liczebności populacji, w 2022 najwięcej mieszkańców zamieszkiwało jednostkę Obwód nr 2 „północno-wschodni” – 11,95% mieszkańców gminy Dobrodzień. Najmniej

liczebną natomiast jest Kolejka, którą w 2022 r. zamieszkiwało 1,15%% mieszkańców gminy Dobrodzień.

2.1 Sfera społeczna

W sferze społecznej wykorzystano 10 wskaźników, które zakwalifikowane zostały do 10 obszarów problemowych. Ich wykaz zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery społecznej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze
Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze
Długotrwałe bezrobocie	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
Ubóstwo	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w ludności ogółem na danym obszarze
Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Alkoholizm	Udział mieszkańców dotkniętych problemem alkoholowym w ludności ogółem na danym obszarze
Niepełnosprawność	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w ludności ogółem na danym obszarze
Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Udział liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze
Niski poziom kapitału społecznego	Liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Demografia

W ramach demografii analizie poddano problem niekorzystnych zmian w strukturze demograficznej gminy, tj. proces starzenia się społeczeństwa, polegający na wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle społeczeństwa.

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym, tj. 60 lat i więcej w przypadku kobiet oraz w wieku 65 lat i więcej w przypadku mężczyzn w ludności ogółem na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2016 a 2022 wzrósł o 5,33 p. proc. (z 16,19% w 2016 do 21,52% w 2022 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach osadniczych: Kolejka – wzrost o 10,22 p. proc. (z 13,59% w 2016 do 23,81% w 2022 r.) oraz Bzinica Nowa – wzrost o 10,18 p. proc. (z 14,59% w 2016 do 24,77% w 2022 r.). W żadnej jednostce nie odnotowano natomiast spadku. W 2022 roku największym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Pietraszów – 28,71%, natomiast najmniejszy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek odnotowano w jednostce Makowczyce – 15,64%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Kolejka, Pietraszów, Obwód nr 1 „północno-zachodni”, Obwód nr 2 „północno-wschodni” oraz Obwód nr 4 „południowo -wschodni”. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 5. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		
Gmina Dobrodzień	**16,19%**	**21,52%**	**5,33**	⬆	**—**
Obszar wiejski	**14,82%**	**19,80%**	**4,98**	⬆	**—**
Błachów	16,77%	20,53%	3,76	⬆	-1,3505
Bzinica Nowa	14,59%	24,77%	10,18	⬆	4,4330
Bzinica Stara	17,40%	24,20%	6,80	⬆	3,6555
Główczyce	13,22%	18,89%	5,67	⬆	-3,5875
Gosławice	12,68%	18,29%	5,61	⬆	-4,4055
Klekotna	12,35%	15,88%	3,53	⬆	-7,6930
Kocury	15,07%	19,83%	4,76	⬆	-2,3050
Kolejka	13,59%	23,81%	10,22	⬆	3,1235
Ligota Dobrodzieńska	13,95%	17,99%	4,04	⬆	-4,8150
Makowczyce	15,30%	15,63%	0,33	⬆	-8,0340
Myślina	14,89%	19,34%	4,45	⬆	-2,9735
Pietraszów	24,10%	28,71%	4,61	⬆	9,8070
Pludry	13,65%	19,30%	5,65	⬆	-3,0280
Rzędowice	13,63%	17,58%	3,95	⬆	-5,3740
Szemrowice	16,59%	20,16%	3,57	⬆	-1,8550
Warłów	10,99%	17,60%	6,61	⬆	-5,3470
Miasto Dobrodzień	**18,58%**	**24,45%**	**5,87**	⬆	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	20,24%	26,25%	6,01	⬆	6,4515

Nazwa jednostki osadniczej	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	20,37%	25,30%	4,93	⬆	5,1560
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	12,99%	18,52%	5,53	⬆	-4,0920
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	18,12%	25,23%	7,11	⬆	5,0605

Źródło: Opracowanie własne

Bezrobocie, w tym bezrobocie długotrwałe

W ramach bezrobocia analizie poddano udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) oraz problem bezrobocia długotrwałego.

Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2016 a 2022 zmniejszył się o 1,68 p. proc. (z 3,80% w 2016 do 2,12% w 2022 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach osadniczych: Kocury – wzrost o 1,81 p. proc. (z 1,37% w 2016 do 3,18% w 2022 r.) oraz Błachów – wzrost o 1,38 p. proc. (z 1,82% w 2016 do 3,20% w 2022 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach osadniczych: Pietraszów – spadek o 4,79 p. proc. (z 5,60% w 2016 do 0,81% w 2022 r.) oraz Makowczyce – spadek o 4,26 p. proc. (z 6,25% w 2016 do 1,99% w 2022 r.).

W 2022 roku największym udziałem bezrobotnych w wieku produkcyjnym w ludności ogółem, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Bzinica Nowa – 4,88%, natomiast najmniejszy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem spośród wszystkich jednostek odnotowano w jednostkach Klekotna i Warłów – 0,00%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Błachów, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Kocury, Pludry, Obwód nr 1 „północno-zachodni” oraz Obwód nr 2 „północno-wschodni”. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 6. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		
Gmina Dobrodzień	**3,80%**	**2,12%**	**-1,68**	⬇	**—**
Obszar wiejski	**3,52%**	**1,79%**	**-1,73**	⬇	**—**
Błachów	1,82%	3,20%	1,38	⬆	0,8941
Bzinica Nowa	6,30%	4,88%	-1,42	⬇	2,2850
Bzinica Stara	4,09%	3,06%	-1,03	⬇	0,7782
Główczyce	3,07%	1,75%	-1,32	⬇	-0,3063
Gosławice	0,64%	0,61%	-0,03	⬇	-1,2502
Klekotna	0,00%	0,00%	0,00	➡	-1,7552
Kocury	1,37%	3,18%	1,81	⬆	0,8776
Kolejka	1,43%	1,49%	0,06	⬆	-0,5216
Ligota Dobrodzieńska	3,76%	1,76%	-2,00	⬇	-0,2980
Makowczyce	6,25%	1,99%	-4,26	⬇	-0,1076
Myślina	2,35%	1,45%	-0,90	⬇	-0,5547
Pietraszów	5,60%	0,81%	-4,79	⬇	-1,0846
Pludry	5,70%	2,16%	-3,54	⬇	0,0331
Rzędowice	2,95%	1,32%	-1,63	⬇	-0,6623
Szemrowice	4,51%	1,26%	-3,25	⬇	-0,7120
Warłów	0,68%	0,00%	-0,68	⬇	-1,7552
Miasto Dobrodzień	**4,30%**	**2,70%**	**-1,60**	⬇	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	4,57%	3,28%	-1,29	⬇	0,9604
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	4,68%	3,44%	-1,24	⬇	1,0928
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	4,10%	2,03%	-2,07	⬇	-0,0745
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	3,69%	1,58%	-2,11	⬇	-0,4471

Źródło: Opracowanie własne

Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2016 a 2022 zmniejszył się o 11,88 p. proc. (z 57,71% w 2016 do 45,83% w 2022 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach osadniczych: Rzędowice – wzrost o 50,00 p. proc. (z 25,00% w 2016 do 75,00% w 2022 r.) oraz Główczyce – wzrost o 26,67 p. proc. (z 40,00% w 2016 do 66,67% w 2022 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach osadniczych: Gosławice i Kolejka – spadek o 100,00 p. proc. (ze 100,00% w 2016 do 0,00% w 2022 r.).

W 2022 roku największym udziałem bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Rzędowice – 75,00%, natomiast najmniejszym – wynoszącym 0,00% – jednostki Gosławice, Klekotna, Kolejka, Pietraszów i Warłów.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bzinica Nowa, Główczyce, Ligota Dobrodzieńska, Myślina, Pludry, Rzędowice, Szemrowice, Obwód nr 1 „północno-zachodni” oraz Obwód nr 3 „południowo-zachodni”. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 7. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		
Gmina Dobrodzień	**57,71%**	**—**	**-11,88**	⬇	**—**
Obszar wiejski	**60,50%**	**—**	-14,35	⬇	**—**
Błachów	100,00%	25,00%	-75,00	⬇	-0,8884
Bzinica Nowa	75,00%	50,00%	-25,00	⬇	0,1778
Bzinica Stara	77,78%	28,57%	-49,21	⬇	-0,7361
Główczyce	40,00%	66,67%	26,67	⬆	0,8888
Gosławice	100,00%	0,00%	-100,00	⬇	-1,9546
Klekotna	0,00%	0,00%	0,00	➡	-1,9546
Kocury	50,00%	40,00%	-10,00	⬇	-0,2486
Kolejka	100,00%	0,00%	-100,00	⬇	-1,9546
Ligota Dobrodzieńska	87,50%	50,00%	-37,50	⬇	0,1778
Makowczyce	50,00%	33,33%	-16,67	⬇	-0,5331

Nazwa jednostki osadniczej	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		
Myślina	75,00%	50,00%	-25,00	⬇	0,1778
Pietraszów	71,43%	0,00%	-71,43	⬇	-1,9546
Pludry	50,00%	57,14%	7,14	⬆	0,4824
Rzędowice	25,00%	75,00%	50,00	⬆	1,2441
Szemrowice	61,54%	50,00%	-11,54	⬇	0,1778
Warłów	0,00%	0,00%	0,00	➡	-1,9546
Miasto Dobrodzień	**53,66%**	**45,45%**	**-8,21**	⬇	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	56,52%	47,06%	-9,46	⬇	0,0525
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	53,57%	43,48%	-10,09	⬇	-0,1002
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	53,85%	57,14%	3,29	⬆	0,4824
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	50,00%	37,50%	-12,50	⬇	-0,0102

Źródło: Opracowanie własne

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła dwa problemy sfery społecznej dotyczącej lokalnego rynku pracy, a mianowicie bezrobocia oraz bezrobocia długookresowego. Jednostkami osadniczymi szczególnie dotkniętymi problemami bezrobocia są wyżej wymienione, w których wskaźniki przyjęły niekorzystne wartości.

Należy zauważyć, że brak pracy jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych, a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie bezrobocia i jego skutków wpływa bezpośrednio na wydatki związane z pomocą społeczną, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy Dobrodzień.

Wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. 2022 poz. 2240), osoba ze szczególnymi potrzebami to osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

W związku z powyższym osobami ze szczególnymi potrzebami są osoby narażone na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność.

Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w ludności ogółem na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2016 a 2022 zmniejszył się o 0,35 p. proc. (z 1,18% w 2016 do 0,83% w 2022 r.). Największy wzrost odnotowano w jednostkach osadniczych: Makowczyce – wzrost o 0,59 p. proc. (z 1,64% w 2016 do 2,23% w 2022 r.) oraz Ligota Dobrodzieńska – wzrost o 0,52 p. proc. (z 1,00% w 2016 do 1,52% w 2022 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach osadniczych: Bzinica Stara – spadek o 1,20 p. proc. (z 1,47% w 2016 do 0,27% w 2022 r.) oraz Kocury – spadek o 1,00 p. proc. (z 1,83% w 2016 do 0,83% w 2022 r.).

W 2022 roku największym udziałem mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w ludności ogółem, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Makowczyce – 2,23%, natomiast najmniejszym – wynoszącym 0,00% – jednostka Warłów.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Błachów, Bzinica Nowa, Główczyce, Klekotna, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Myślina, Pietraszów, Obwód nr 1 „północno-zachodni” oraz Obwód nr 3 „południowo-zachodni”. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 8. Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w ludności ogółem na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		
Gmina Dobrodzień	**1,18%**	**0,83%**	**-0,35**	⬇	**—**
Obszar wiejski	**1,08%**	**0,78%**	**-0,30**	⬇	**—**
Błachów	1,20%	1,58%	0,38	⬆	1,2730
Bzinica Nowa	1,62%	0,90%	-0,72	⬇	0,1188
Bzinica Stara	1,47%	0,27%	-1,20	⬇	-0,9505
Główczyce	1,65%	1,48%	-0,17	⬇	1,1032
Gosławice	0,49%	0,39%	-0,10	⬇	-0,7468

Nazwa jednostki osadniczej	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w ludności ogółem na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		
Klekotna	1,85%	1,18%	-0,67	⬇	0,5941
Kocury	1,83%	0,83%	-1,00	⬇	0,0000
Kolejka	1,94%	1,90%	-0,04	⬇	1,8161
Ligota Dobrodzieńska	1,00%	1,52%	0,52	⬆	1,1711
Makowczyce	1,64%	2,23%	0,59	⬆	2,3762
Myślina	0,64%	0,88%	0,24	⬆	0,0849
Pietraszów	1,54%	1,44%	-0,10	⬇	1,0353
Pludry	1,22%	0,38%	-0,84	⬇	-0,7638
Rzędowice	0,49%	0,20%	-0,29	⬇	-1,0693
Szemrowice	0,72%	0,41%	-0,31	⬇	-0,7129
Warłów	0,00%	0,00%	0,00	➡	-1,4088
Miasto Dobrodzień	**1,36%**	**0,91%**	**-0,45**	⬇	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	1,85%	1,25%	-0,60	⬇	0,7129
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	0,87%	0,64%	-0,23	⬇	-0,3225
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	1,73%	1,11%	-0,62	⬇	0,4752
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	1,24%	0,80%	-0,44	⬇	-0,0509

Źródło: Opracowanie własne

Analiza powyższych wskaźników wyodrębniła problem sfery społecznej dotyczący wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, a mianowicie niepełnosprawności. Mieszkańcy ze szczególnymi potrzebami są często narażeni na marginalizację lub dyskryminację, m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby. To z kolei przekłada się na niskie zaangażowanie społeczne, ograniczone możliwości rozwoju, a w konsekwencji powoduje izolację społeczną mieszkańców dotkniętych niniejszym problemem.

Alkoholizm

Średni udział mieszkańców dotkniętych problemem alkoholowym w ludności ogółem w roku 2022 na obszarze gminy Dobrodzień wyniósł 0,20%. Najwyższy odnotowano w jednostce Klekotna – 1,76%, natomiast najniższy – 0,00% – w jednostkach: Błachów, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Gosławice, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Pietraszów, Rzędowice, Szemrowice, Warłów oraz Obwód nr 3 „południowo-zachodni".

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Główczyce, Klekotna, Makowczyce, Myślina oraz Obwód nr 3 „południowo-zachodni". W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 9. Udział mieszkańców dotkniętych problemem alkoholowym w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2022	
Gmina Dobrodzień	**0,20%**	**—**
Obszar wiejski	**0,19%**	**—**
Błachów	0,00%	-2,3255
Bzinica Nowa	0,00%	-2,3255
Bzinica Stara	0,00%	-2,3255
Główczyce	0,74%	6,2785
Gosławice	0,00%	-2,3255
Klekotna	1,76%	18,1380
Kocury	0,00%	-2,3255
Kolejka	0,00%	-2,3255
Ligota Dobrodzieńska	0,00%	-2,3255
Makowczyce	0,89%	8,0225
Myślina	0,22%	0,2325
Pietraszów	0,00%	-2,3255
Pludry	0,19%	-0,1165
Rzędowice	0,00%	-2,3255
Szemrowice	0,00%	-2,3255
Warłów	0,00%	-2,3255
Miasto Dobrodzień	**0,21%**	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni"	0,11%	-1,0465
Obwód nr 2 „północno-wschodni"	0,27%	0,8140
Obwód nr 3 „południowo-zachodni"	0,00%	-2,3255
Obwód nr 4 „południowo -wschodni"	0,11%	-1,0465

Źródło: Opracowanie własne

Ubóstwo

Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w ludności ogółem na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2016 a 2022 zmniejszył się o 2,95 p. proc. (z 4,11% w 2016 do 1,16% w 2022 r.). Jedyny wzrost udziału zanotowano w jednostce Pietraszów – wzrost o 0,41 p. proc. (z 1,03% w 2016 do 1,44% w 2022 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach osadniczych: Ligota Dobrodzieńska – spadek o 7,14 p. proc. (z 8,97% w 2016 do 1,83% w 2022 r.) oraz Rzędowice – spadek o 6,13 p. proc. (z 6,33% w 2016 do 0,20% w 2022 r.).

W 2022 roku największym udziałem mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w ludności ogółem, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Główczyce – 4,44%, natomiast najmniejszym – wynoszącym 0,00% – jednostka Warłów.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Błachów, Główczyce, Klekotna, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Myślina, Pietraszów oraz Pludry. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 10. Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w ludności ogółem na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		
Gmina Dobrodzień	**4,11%**	**1,16%**	**-2,95**	⬇	**—**
Obszar wiejski	4,76%	**1,28%**	-3,48	⬇	**—**
Błachów	4,19%	2,63%	-1,56	⬇	1,3856
Bzinica Nowa	4,86%	0,90%	-3,96	⬇	-0,2451
Bzinica Stara	2,06%	0,27%	-1,79	⬇	-0,8389
Główczyce	5,37%	4,44%	-0,93	⬇	3,0916
Gosławice	0,49%	0,39%	-0,10	⬇	-0,7258
Klekotna	3,09%	1,18%	-1,91	⬇	0,0189
Kocury	6,39%	0,41%	-5,98	⬇	-0,7069
Kolejka	4,85%	0,95%	-3,90	⬇	-0,1979

Nazwa jednostki osadniczej	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w ludności ogółem na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc.]		
Ligota Dobrodzieńska	8,97%	1,83%	-7,14	⬇	0,6315
Makowczyce	7,65%	3,13%	-4,52	⬇	1,8569
Myślina	4,75%	1,66%	-3,09	⬇	0,4713
Pietraszów	1,03%	1,44%	0,41	⬆	0,2639
Pludry	5,44%	1,32%	-4,12	⬇	0,1508
Rzędowice	6,33%	0,20%	-6,13	⬇	-0,9049
Szemrowice	4,33%	0,62%	-3,71	⬇	-0,5090
Warłów	2,09%	0,00%	-2,09	⬇	-1,0934
Miasto Dobrodzień	**2,97%**	**0,94%**	**-2,03**	⬇	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	4,76%	1,14%	-3,62	⬇	-0,0189
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	3,47%	1,00%	-2,47	⬇	-0,1508
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	1,30%	0,56%	-0,74	⬇	-0,5655
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	1,52%	0,91%	-0,61	⬇	-0,2356

Źródło: Opracowanie własne

Wyżej wymienione problemy społeczne prowadzą m.in. do izolacji i wykluczenia społecznego, co z kolei niesie ze sobą bardzo poważne skutki. Wśród nich należy wskazać m.in. niewypełnianie ról społecznych, niekorzystanie z zasobów publicznych, niezabezpieczanie własnej egzystencji w godny sposób. Konsekwencją braku działań mających na celu ograniczenie wykluczenia społecznego jest izolacja społeczna, ubożenie i ubóstwo oraz utrata poczucia godności. Postępująca izolacja i ubożenie mogą prowadzić do poszerzania kręgu osób korzystających z pomocy społecznej, a także wzrostu przestępczości.

Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin

W ramach bezpieczeństwa funkcjonowania rodzin przeanalizowano udział liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze. Niebieska Karta to procedura podejmowana i prowadzona przez zespół osób będących przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem istnienia przemocy w rodzinie. Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w momencie ustania przemocy

w rodzinie wraz ze zrealizowaniem indywidualnego planu pomocy oraz w przypadku, gdy grupa robocza rozstrzygnie o braku zasadności podejmowania działań pomocowych.

Udział liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2016 a 2022 zmniejszył się o 0,64 (z 1,40 w 2016 do 0,76 w 2022 r.). Największy wzrost zanotowano w jednostkach Klekotna – wzrost o 5,88 (z 0,00 w 2016 do 5,88 w 2022 r.) oraz Makowczyce – wzrost o 4,46 (z 0,00 w 2016 do 4,46 w 2022 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach osadniczych: Bzinica Nowa – spadek o 5,41 (z 5,41 w 2016 do 0,00 w 2022 r.) oraz Gosławice – spadek o 4,88 (z 4,88 w 2016 do 0,00 w 2022 r.).

W 2022 roku największym liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Klekotna – 5,88%, natomiast najmniejszym – wynoszącym 0,00% – jednostki Błachów, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Gosławice, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Myślina, Pietraszów, Pludry, Rzędowice, Szemrowice, Warłów, Obwód nr 1 „północno-zachodni”, Obwód nr 3 „południowo- zachodni” oraz Obwód nr 4 „południowo-wschodni”.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Główczyce, Klekotna, Makowczyce oraz Obwód nr 2 „północno-wschodni”. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 11. Udział liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika		
Gmina Dobrodzień	**1,40**	**0,76**	**-0,64**	⬇	**—**
Obszar wiejski	**1,00**	**0,52**	**-0,48**	⬇	**—**
Błachów	0,00	0,00	0,00	➡	-0,4189
Bzinica Nowa	5,41	0,00	-5,41	⬇	-0,4189
Bzinica Stara	0,00	0,00	0,00	➡	-0,4189
Główczyce	0,00	3,70	3,70	⬆	1,6205
Gosławice	4,88	0,00	-4,88	⬇	-0,4189
Klekotna	0,00	5,88	5,88	⬆	2,8221
Kocury	0,00	0,00	0,00	➡	-0,4189
Kolejka	0,00	0,00	0,00	➡	-0,4189
Ligota Dobrodzieńska	0,00	0,00	0,00	➡	-0,4189

Nazwa jednostki osadniczej	Udział liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika		
Makowczyce	0,00	4,46	4,46	⬆	2,0394
Myślina	1,28	0,00	-1,28	⬇	-0,4189
Pietraszów	0,00	0,00	0,00	➡	-0,4189
Pludry	0,00	0,00	0,00	➡	-0,4189
Rzędowice	2,43	0,00	-2,43	⬇	-0,4189
Szemrowice	2,40	0,00	-2,40	⬇	-0,4189
Warłów	0,00	0,00	0,00	➡	-0,4189
Miasto Dobrodzień	**2,09**	**1,18**	**-0,91**	⬇	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	2,65	0,00	-2,65	⬇	-0,4189
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	1,08	3,65	2,57	⬆	1,5929
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	0,00	0,00	0,00	➡	-0,4189
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	4,15	0,00	-4,15	⬇	-0,4189

Źródło: Opracowanie własne

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Obsługa komunikacyjna gminy Dobrodzień oparta jest na istniejącym układzie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Przez obszar gminy przebiegają następujące ciągi komunikacyjne:

- droga krajowa nr 46,
- droga wojewódzka nr 901,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Wyżej wskazane szlaki komunikacyjne reprezentują różny stan techniczny, dlatego wymagane jest podjęcie prac modernizacyjnych na drogach posiadających zły stan nawierzchni lub nawierzchnię nieutwardzoną. Ponadto ważnym aspektem bezpieczeństwa w ruchu drogowym stanowi kompleksowa infrastruktura towarzysząca obejmująca oświetlenie uliczne, prawidłowe oznakowanie, oznaczone przejścia dla pieszych, chodniki i drogi dla rowerów. Kwestię bezpieczeństwa drogowego w gminie Dobrodzień scharakteryzowano za pomocą zestawienia liczby zdarzeń drogowych – wypadków i kolizji w ostatnich latach.

Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2016 a 2022 zmniejszył się o 0,09 (z 0,14 w 2016 do 0,05 w 2022 r.). Największy wzrost zanotowano w jednostkach Bzinica Stara – wzrost o 0,27 (z 0,00 w 2016 do 0,27 w 2022 r.) oraz Rzędowice – wzrost o 0,20 (z 0,00 w 2016 do 0,20 w 2022 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach osadniczych: Makowczyce – spadek o 0,55 (z 0,55 w 2016 do 0,00 w 2022 r.) oraz Warłów – spadek o 0,52 (z 0,52 w 2016 do 0,00 w 2022 r.).

W 2022 roku najwyższym wskaźnikiem liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Bzinica Stara – 0,27, natomiast najmniejszym – wynoszącym 0,00% – jednostki Błachów, Bzinica Nowa, Główczyce, Gosławice, Klekotna, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Myślina, Pietraszów, Szemrowice, Warłów, Obwód nr 3 „południowo-zachodni" oraz Obwód nr 4 „południowo-wschodni".

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Bzinica Stara, Pludry, Rzędowice, Obwód nr 1 „północno-zachodni" oraz Obwód nr 2 „północno-wschodni". W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 12. Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika		
Gmina Dobrodzień	**0,14**	**0,05**	**-0,09**	⬇	**—**
Obszar wiejski	**0,12**	**0,05**	**-0,07**	⬇	**—**
Błachów	0,00	0,00	0,00	➡	-4,0032
Bzinica Nowa	0,00	0,00	0,00	➡	-4,0032
Bzinica Stara	0,00	0,27	0,27	⬆	17,6142
Główczyce	0,00	0,00	0,00	➡	-4,0032
Gosławice	0,49	0,00	-0,49	⬇	-4,0032
Klekotna	0,00	0,00	0,00	➡	-4,0032
Kocury	0,00	0,00	0,00	➡	-4,0032
Kolejka	0,00	0,00	0,00	➡	-4,0032
Ligota Dobrodzieńska	0,00	0,00	0,00	➡	-4,0032

Nazwa jednostki osadniczej	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika		
Makowczyce	0,55	0,00	-0,55	⬇	-4,0032
Myślina	0,00	0,00	0,00	➡	-4,0032
Pietraszów	0,00	0,00	0,00	➡	-4,0032
Pludry	0,11	0,09	-0,02	⬇	3,2028
Rzędowice	0,00	0,20	0,20	⬆	12,0096
Szemrowice	0,48	0,00	-0,48	⬇	-4,0032
Warłów	0,52	0,00	-0,52	⬇	-4,0032
Miasto Dobrodzień	**0,17**	**0,06**	**-0,11**	⬇	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	0,13	0,11	-0,02	⬇	4,8036
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	0,33	0,09	-0,24	⬇	3,2028
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	0,00	0,00	0,00	➡	-4,0032
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	0,14	0,00	-0,14	⬇	-4,0032

Źródło: Opracowanie własne

Niski poziom kapitału społecznego

Średnia liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej w ludności ogółem w roku 2022 na obszarze gminy Dobrodzień wyniosła 9,28%. Najwyższą odnotowano w jednostce Kolejka – 25,71%, natomiast najniższy – 0,00% – w jednostce Warłów.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Błachów, Bzinica Nowa, Główczyce, Klekotna, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Pietraszów, Szemrowice oraz Obwód nr 1 „północno-zachodni”. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 13. Liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2022	
Gmina Dobrodzień	**9,28%**	**—**
Obszar wiejski	**9,15%**	**—**
Błachów	10,53%	0,2612
Bzinica Nowa	9,46%	0,0376
Bzinica Stara	8,24%	-0,2173
Główczyce	14,44%	1,0783
Gosławice	6,61%	-0,5580
Klekotna	10,00%	0,1505
Kocury	14,05%	0,9968
Kolejka	25,71%	3,4335
Ligota Dobrodzieńska	10,67%	0,2905
Makowczyce	5,36%	-0,8192
Myślina	8,07%	-0,2529
Pietraszów	9,57%	0,0606
Pludry	8,80%	-0,1003
Rzędowice	7,88%	-0,2926
Szemrowice	10,29%	0,2111
Warłów	0,00%	-1,9393
Miasto Dobrodzień	**9,48%**	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	13,98%	0,9822
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	7,67%	-0,3365
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	8,33%	-0,1985
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	7,95%	-0,2779

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym

Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2016 a 2022 zwiększyła się o 0,02 (z 2,16 w 2016 do 2,18 w 2022 r.). Największy wzrost zanotowano w jednostkach Obwód nr 1 „północno-zachodni” – wzrost o 1,53 (z 5,29 w 2016 do 6,82 w 2022 r.) oraz Myślina – wzrost o 1,10 (z 0,00 w 2016 do 1,10 w 2022 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach osadniczych: Obwód nr 4 „południowo-wschodni” – spadek o 0,98

(z 5,53 w 2016 do 4,55 w 2022 r.) oraz Kocury – spadek o 0,44 (z 4,57 w 2016 do 4,13 w 2022 r.).

W 2022 roku najwyższą liczbą zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Obwód nr 1 „północno-zachodni" – 6,82, natomiast najmniejszym – wynoszącym 0,00% – jednostki Błachów, Bzinica Nowa, Gosławice, Klekotna, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Pietraszów oraz Warłów.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Błachów, Bzinica Nowa, Gosławice, Klekotna, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Myślina, Pietraszów, Pludry, Rzędowice, Szemrowice, Warłów, Obwód nr 2 „północno-wschodni" oraz Obwód nr 3 „południowo-zachodni". W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 14. Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika		
Gmina Dobrodzień	**2,16**	**2,18**	**0,02**	⬆	—
Obszar wiejski	**1,20**	**1,21**	**0,01**	⬆	—
Błachów	0,00	0,00	0,00	➡	2,2964
Bzinica Nowa	0,00	0,00	0,00	➡	2,2964
Bzinica Stara	2,95	2,66	-0,29	⬇	-0,5056
Główczyce	4,13	3,70	-0,43	⬇	-1,6012
Gosławice	0,00	0,00	0,00	➡	2,2964
Klekotna	0,00	0,00	0,00	➡	2,2964
Kocury	4,57	4,13	-0,44	⬇	-2,0542
Kolejka	0,00	0,00	0,00	➡	2,2964
Ligota Dobrodzieńska	0,00	0,00	0,00	➡	2,2964
Makowczyce	0,00	0,00	0,00	➡	2,2964
Myślina	0,00	1,10	1,10	⬆	1,1376
Pietraszów	0,00	0,00	0,00	➡	2,2964

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika		
Pludry	1,11	0,95	-0,16	⬇	1,2956
Rzędowice	2,43	2,02	-0,41	⬇	0,1686
Szemrowice	2,40	2,06	-0,34	⬇	0,1264
Warłów	0,00	0,00	0,00	➡	2,2964
Miasto Dobrodzień	**3,84**	**3,83**	**-0,01**	⬇	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	5,29	6,82	1,53	⬆	-4,8878
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	2,17	1,83	-0,34	⬇	0,3686
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	2,16	1,85	-0,31	⬇	0,3476
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	5,53	4,55	-0,98	⬇	-2,4966

Źródło: Opracowanie własne

2.2 Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej wykorzystano 1 wskaźnik, który zakwalifikowany został do 1 obszaru problemowego.

Tabela 15. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery gospodarczej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Przedsiębiorczość

W celu zbadania poziomu przedsiębiorczości gminy Dobrodzień w poszczególnych jednostkach osadniczych pod uwagę wzięto liczbę zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców.

Na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2021 a 2022 zmniejszyła się ona o 0,39 (z 2,79 w 2021 do 2,40 w 2022 r.). Największy wzrost zanotowano w jednostkach Obwód nr 1 „północno-zachodni” – wzrost o 4,53 (z 1,15 w 2021 do 5,68 w 2022 r.) oraz Makowczyce – wzrost o 4,46 (z 0,00 w 2021 do 4,46 w 2022 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach osadniczych: Ligota Dobrodzieńska – spadek o 9,29 (z 9,29 w 2021 do 0,00 w 2022 r.) oraz Główczyce – spadek o 7,58 (z 11,28 w 2021 do 3,70 w 2022 r.).

W 2022 roku najwyższą liczbą zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców, spośród wszystkich jednostek charakteryzowała się jednostka Klekotna – 5,88, natomiast najmniejszym – wynoszącym 0,00% – jednostki Błachów, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Pietraszów oraz Warłów.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Błachów, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Myślina, Pietraszów, Pludry, Rzędowice, Szemrowice, Warłów, Obwód nr 3 „południowo-zachodni" oraz Obwód nr 4 „południowo-wschodni". W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 16. Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2021	2022	Zmiana wskaźnika		
Gmina Dobrodzień	**2,79**	**2,40**	**-0,39**	⬇	**—**
Obszar wiejski	**2,84**	**1,56**	**-1,28**	⬇	**—**
Błachów	0,00	0,00	0,00	➡	1,1954
Bzinica Nowa	4,74	0,00	-4,74	⬇	1,1954
Bzinica Stara	2,72	0,00	-2,72	⬇	1,1954
Główczyce	11,28	3,70	-7,58	⬇	-0,6475
Gosławice	0,00	3,89	3,89	⬆	-0,7421
Klekotna	5,95	5,88	-0,07	⬇	-1,7333
Kocury	0,00	0,00	0,00	➡	1,1954
Kolejka	0,00	0,00	0,00	➡	1,1954
Ligota Dobrodzieńska	9,29	0,00	-9,29	⬇	1,1954
Makowczyce	0,00	4,46	4,46	⬆	-1,0261
Myślina	3,41	1,10	-2,31	⬇	0,6475
Pietraszów	4,83	0,00	-4,83	⬇	1,1954
Pludry	0,98	1,89	0,91	⬆	0,2540
Rzędowice	2,07	2,02	-0,05	⬇	0,1893

Nazwa jednostki osadniczej	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2021	2022	Zmiana wskaźnika		
Szemrowice	0,00	2,06	2,06	⬆	0,1693
Warłów	4,35	0,00	-4,35	⬇	1,1954
Miasto Dobrodzień	**2,71**	**3,83**	**1,12**	⬆	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	1,15	5,68	4,53	⬆	-1,6337
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	3,72	4,57	0,85	⬆	-1,0808
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	0,00	1,85	1,85	⬆	0,2739
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	4,63	2,27	-2,36	⬇	0,0648

Źródło: Opracowanie własne

Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych jest główną przyczyną powstawania bezrobocia, które z kolei pociąga za sobą wiele negatywnych zjawisk w sferze społecznej (ubóstwo, dysfunkcje społeczne, duża liczba beneficjentów pomocy społecznej). Problemem jest głównie ograniczona liczba zakładów produkcyjnych i usługowych na obszarach wiejskich, gdzie brakuje alternatyw w stosunku do zatrudnienia w rolnictwie, które nie zapewnia wystarczającej podaży pracy.

2.3 Sfera środowiskowa

W sferze środowiskowej wykorzystano 1 wskaźnik, który zakwalifikowany został do 1 obszaru problemowego.

Tabela 17. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery środowiskowej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Jakość środowiska naturalnego	Udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

Jakość środowiska naturalnego

Udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2016 a 2022 zmniejszył się o 5,38 p. proc. (z 92,09% w 2016 do 86,71% w 2022 r.). Najwyższy wzrost zanotowano w jednostce Główczyce – wzrost o 56,91 p. proc. (z 43,09% w 2016 do 100,00% w 2022 r.) oraz Obwód nr 4 „południowo-wschodni” – wzrost o 45,30 p. proc. (z 23,75% w 2016 do 69,05% w 2022 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach osadniczych: Obwód nr 2 „północno-wschodni” – spadek o 36,13 p. proc.

(z 71,98% w 2016 do 35,85% w 2022 r.) oraz Rzędowice – spadek o 23,74 p. proc. (z 98,15% w 2016 do 74,41% w 2022 r.).

W 2022 roku największym udziałem wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze, spośród wszystkich jednostek charakteryzowały się jednostki Błachów, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Główczyce, Gosławice, Klekotna, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Pietraszów, Pludry oraz Warłów – 100,00%, natomiast najmniejszym – wynoszącym 35,85% – jednostka Obwód nr 2 „północno-wschodni".

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Błachów, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Główczyce, Gosławice, Klekotna, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Myślina, Pietraszów, Pludry, Warłów oraz Obwód nr 1 „północno-zachodni" oraz Obwód nr 3 „południowo-zachodni". W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 18. Udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc]		
Gmina Dobrodzień	**92,09%**	**86,71%**	**-5,38**	⬇	**—**
Obszar wiejski	**97,89%**	**93,36%**	**-4,53**	⬇	**—**
Błachów	100,00%	100,00%	0,00	➡	1,6724
Bzinica Nowa	100,00%	100,00%	0,00	➡	1,6724
Bzinica Stara	100,00%	100,00%	0,00	➡	1,6724
Główczyce	43,09%	100,00%	56,91	⬆	1,6724
Gosławice	100,00%	100,00%	0,00	➡	1,6724
Klekotna	100,00%	100,00%	0,00	➡	1,6724
Kocury	100,00%	100,00%	0,00	➡	1,6724
Kolejka	100,00%	100,00%	0,00	➡	1,6724
Ligota Dobrodzieńska	100,00%	100,00%	0,00	➡	1,6724
Makowczyce	100,00%	100,00%	0,00	➡	1,6724
Myślina	95,48%	95,26%	-0,22	⬇	1,0758

Nazwa jednostki osadniczej	Udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc]		
Pietraszów	88,90%	100,00%	11,10	⬆	1,6724
Pludry	97,73%	100,00%	2,27	⬆	1,6724
Rzędowice	98,15%	74,41%	-23,74	⬇	-1,5478
Szemrowice	100,00%	77,26%	-22,74	⬇	-1,1892
Warłów	100,00%	100,00%	0,00	➡	1,6724
Miasto Dobrodzień	**78,75%**	**69,11%**	**-9,64**	⬇	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	100,00%	89,81%	-10,19	⬆	0,3900
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	71,98%	35,85%	-36,13	⬇	-6,4000
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	92,26%	90,81%	-1,45	⬇	0,5160
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	23,75%	69,05%	45,30	⬆	-2,2222

Źródło: Opracowanie własne

2.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej wykorzystano 2 wskaźniki, które zakwalifikowane zostały do 2 obszarów problemowych.

Tabela 19. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze
Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze

Źródło: Opracowanie własne

Niedostateczny stopień skanalizowania i zwodociągowania budynków mieszkalnych

W ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej pod uwagę wzięto stan wyposażenia budynków mieszkalnych w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej jest jednym z podstawowych elementów warunkujących rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie oraz gwarantuje wysoką jakość życia jego mieszkańcom. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej powinna następować

stopniowo, a w pierwszej kolejności objąć obszary o większych skupiskach mieszkańców, gdzie jest to uzasadnione i opłacalne ekonomicznie.

Średni udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na obszarze gminy Dobrodzień w roku 2022 wyniósł 26,03%. Najwyższy odnotowano w jednostkach Pietraszów oraz Rzędowice – 100,00%, natomiast najniższy – 0,00% – w jednostkach: Błachów, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Główczyce, Gosławice, Klekotna, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Myślina oraz Pludry.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Błachów, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Główczyce, Gosławice, Klekotna, Kocury, Kolejka, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Myślina oraz Pludry. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 20. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2022	
Gmina Dobrodzień	**26,03%**	**—**
Obszar wiejski	**21,40%**	**—**
Błachów	0,00%	0,6294
Bzinica Nowa	0,00%	0,6294
Bzinica Stara	0,00%	0,6294
Główczyce	0,00%	0,6294
Gosławice	0,00%	0,6294
Klekotna	0,00%	0,6294
Kocury	0,00%	0,6294
Kolejka	0,00%	0,6294
Ligota Dobrodzieńska	0,00%	0,6294
Makowczyce	0,00%	0,6294
Myślina	0,00%	0,6294
Pietraszów	100,00%	-1,7887
Pludry	0,00%	0,6294
Rzędowice	100,00%	-1,7887
Szemrowice	32,70%	-0,1613
Warłów	86,67%	-1,4663
Miasto Dobrodzień	**79,25%**	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	94,58%	-1,6576

Nazwa jednostki osadniczej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2022	
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	62,73%	-0,8874
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	64,20%	-0,9230
Obwód nr 4 „południowo - wschodni”	93,51%	-1,6317

Źródło: Opracowanie własne

Średni udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na obszarze gminy Dobrodzień w roku 2022 wyniósł 90,22%. Najwyższy odnotowano w jednostce Kolejka – 96,88%, natomiast najniższy w jednostce Błachów – 76,92%.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Błachów, Bzinica Nowa, Bzinica Stara, Główczyce, Gosławice, Klekotna, Kocury, Ligota Dobrodzieńska, Myślina, Rzędowice, Szemrowice oraz Warłów. W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika poniżej średniej dla gminy.

Tabela 21. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze

Nazwa jednostki osadniczej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2022	
Gmina Dobrodzień	**90,22%**	**—**
Obszar wiejski	**87,85%**	**—**
Błachów	76,92%	2,7147
Bzinica Nowa	81,36%	1,8084
Bzinica Stara	89,81%	0,0837
Główczyce	86,84%	0,6899
Gosławice	87,50%	0,5552
Klekotna	90,20%	0,0041
Kocury	87,30%	0,5960
Kolejka	96,88%	-1,3594
Ligota Dobrodzieńska	85,71%	0,9205
Makowczyce	91,18%	-0,1959
Myślina	85,77%	0,9083
Pietraszów	90,79%	-0,1163
Pludry	92,99%	-0,5654
Rzędowice	86,67%	0,7246

Nazwa jednostki osadniczej	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2022	
Szemrowice	88,05%	0,4429
Warłów	85,00%	1,0655
Miasto Dobrodzień	**94,78%**	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	95,18%	-1,0124
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	95,00%	-0,9757
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	94,32%	-0,8369
Obwód nr 4 „południowo - wschodni”	94,66%	-0,9063

Źródło: Opracowanie własne

Obszar gminy Dobrodzień charakteryzuje się niedostatecznym poziomem skanalizowania i zwodociągowania budynków mieszkalnych. Budynki niepodłączone do sieci kanalizacyjnej korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych, które mogą posiadać nieszczelności. W konsekwencji istnieje ryzyko przedostawania się części nieczystości ciekłych do środowiska naturalnego, co również zagraża zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców.

2.5 Sfera techniczna

W sferze technicznej wykorzystano 1 wskaźnik, który zakwalifikowany został do 1 obszaru problemowego.

Tabela 22. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery technicznej

Obszar	Nazwa wskaźnika
Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w średnim i złym stanie technicznym

Źródło: Opracowanie własne

Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych

Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w średnim i złym stanie technicznym na obszarze gminy Dobrodzień między rokiem 2016 a 2022 zwiększył się o 19,64 p. proc. (z 40,74% w 2016 do 60,38% w 2022 r.). Najwyższy wzrost zanotowano w jednostce Obwód nr 3 „południowo-zachodni” – wzrost o 100,00 p. proc. (z 0,00% w 2016 do 100,00% w 2022 r.) oraz Obwód nr 2 „północno-wschodni” – wzrost o 63,64 p. proc. (z 0,00% w 2016 do 63,64% w 2022 r.). Największy spadek odnotowano natomiast w jednostkach osadniczych: Bzinica Nowa i Szemrowice – spadek o 100,00 p. proc. (z 100,00% w 2016 do 0,00% w 2022 r.).

W 2022 roku największym udziałem budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w średnim i złym stanie technicznym, spośród wszystkich jednostek charakteryzowały się jednostki: Błachów, Bzinica Stara, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Myślina, Pietraszów, Rzędowice oraz Obwód nr 3 „południowo-zachodni" – 100,00%, natomiast najmniejszym – wynoszącym 0,00% – jednostki Bzinica Nowa, Główczyce, Gosławice, Klekotna, Kocury, Kolejka, Szemrowice oraz Warłów.

Do jednostek osadniczych, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w tej sferze, należą: Błachów, Bzinica Stara, Ligota Dobrodzieńska, Makowczyce, Myślina, Pietraszów, Rzędowice, Obwód nr 2 „północno-wschodni" oraz Obwód nr 3 „południowo-zachodni". W tym przypadku sytuacja kryzysowa odznacza się wartością wskaźnika powyżej średniej dla gminy.

Tabela 23. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w średnim i złym stanie technicznym

Nazwa jednostki osadniczej	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w średnim i złym stanie technicznym				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc]		
Gmina Dobrodzień	**40,74%**	**60,38%**	**19,64**	⬆	**—**
Obszar wiejski	**100,00%**	**63,64%**	**-36,36**	⬇	**—**
Błachów	100,00%	100,00%	0,00	➡	5,2842
Bzinica Nowa	100,00%	0,00%	-100,00	⬇	-8,0526
Bzinica Stara	100,00%	100,00%	0,00	➡	5,2842
Główczyce	0,00%	0,00%	0,00	➡	-8,0526
Gosławice	0,00%	0,00%	0,00	➡	-8,0526
Klekotna	0,00%	0,00%	0,00	➡	-8,0526
Kocury	0,00%	0,00%	0,00	➡	-8,0526
Kolejka	0,00%	0,00%	0,00	➡	-8,0526
Ligota Dobrodzieńska	100,00%	100,00%	0,00	➡	5,2842
Makowczyce	100,00%	100,00%	0,00	➡	5,2842
Myślina	100,00%	100,00%	0,00	➡	5,2842
Pietraszów	100,00%	100,00%	0,00	➡	5,2842
Pludry	100,00%	33,33%	-66,67	⬇	-3,6066

Nazwa jednostki osadniczej	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w średnim i złym stanie technicznym				Ustandaryzowana wartość wskaźnika
	2016	2022	Zmiana wskaźnika [p. proc]		
Rzędowice	100,00%	100,00%	0,00	➡	5,2842
Szemrowice	100,00%	0,00%	-100,00	⬇	-8,0526
Warłów	0,00%	0,00%	0,00	➡	-8,0526
Miasto Dobrodzień	**0,00%**	**58,06%**	**58,06**	⬆	**—**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	0,00%	53,85%	53,85	⬆	-0,8712
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	0,00%	63,64%	63,64	⬆	0,4344
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	0,00%	100,00%	100,00	⬆	5,2842
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	0,00%	50,00%	50,00	⬆	-1,3842

Źródło: Opracowanie własne

Budynki użyteczności publicznej wymagające termomodernizacji, wymiany źródeł ciepła i ciepłej wody użytkowej oraz instalacji wentylacyjnej i oświetleniowej, nie tylko generują wysokie koszty utrzymania, ale wpływają również na komfort przebywających w nich ludzi. Ponadto nieefektywne energetyczne rozwiązania techniczne wiążą się z dużym zużyciem energii, co przekłada się na wzmożoną emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego oraz pogorszenie się stanu środowiska naturalnego.

2.6 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

W poniższej tabeli przedstawiono łączny wykaz jednostek osadniczych wraz ze wskazaniem występowania w nich stanu kryzysowego. Zgodnie z przytoczoną wcześniej metodologią do obszaru zdegradowanego zaliczono jednostki osadnicze spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 6 wskaźników, w sferze społecznej, których wartość jest gorsza od średniej dla gminy Dobrodzień (występowanie stanu kryzysowego),
- na terenie jednostki osadniczej identyfikuje się co najmniej 1 wskaźnik z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno- funkcjonalnej, których wartość jest gorsza od średniej dla gminy Dobrodzień (występowanie stanu kryzysowego).

Jednostki osadnicze, w których zdiagnozowano stan kryzysowy, czyli wartość wyliczonego wskaźnika była gorsza niż średnia dla gminy Dobrodzień, oznaczono kolorem jasnoczerwonym. Kolorem białym oznaczono natomiast jednostki, dla których wyliczona wartość wskaźnika kształtowała się korzystnie na tle średniej dla gminy.

Tabela 24. Zbiorcze zestawienie jednostek osadniczych i występowania w nich stanu kryzysowego

Nazwa jednostki osadniczej	Sfera społeczna				
	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Bezrobocie	Długotrwałe bezrobocie	Ubóstwo	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym
	Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w ludności ogółem na danym obszarze	Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze
Błachów	20,53%	3,20%	25,00%	2,63%	0,00
Bzinica Nowa	24,77%	4,88%	50,00%	0,90%	0,00
Bzinica Stara	24,20%	3,06%	28,57%	0,27%	0,27
Główczyce	18,89%	1,75%	66,67%	4,44%	0,00
Gosławice	18,29%	0,61%	0,00%	0,39%	0,00
Klekotna	15,88%	0,00%	0,00%	1,18%	0,00
Kocury	19,83%	3,18%	40,00%	0,41%	0,00
Kolejka	23,81%	1,49%	0,00%	0,95%	0,00
Ligota Dobrodzieńska	17,99%	1,76%	50,00%	1,83%	0,00
Makowczyce	15,63%	1,99%	33,33%	3,13%	0,00
Myślina	19,34%	1,45%	50,00%	1,66%	0,00
Pietraszów	28,71%	0,81%	0,00%	1,44%	0,00
Pludry	19,30%	2,16%	57,14%	1,32%	0,09
Rzędowice	17,58%	1,32%	75,00%	0,20%	0,20
Szemrowice	20,16%	1,26%	50,00%	0,62%	0,00
Warłów	17,60%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	26,25%	3,28%	47,06%	1,14%	0,11
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	25,30%	3,44%	43,48%	1,00%	0,09
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	18,52%	2,03%	57,14%	0,56%	0,00
Obwód nr 4 „południowo - wschodni”	25,23%	1,58%	37,50%	0,91%	0,00

Nazwa jednostki osadniczej	Sfera społeczna				
	Alkoholizm	Niepełnosprawność	Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin	Niski poziom kapitału społecznego	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym
	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na problem alkoholowy w ludności ogółem na danym obszarze	Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w ludności ogółem na danym obszarze	Udział liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze	Liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców
Błachów	0,00%	1,58%	0,00	10,53%	0,00
Bzinica Nowa	0,00%	0,90%	0,00	9,46%	0,00
Bzinica Stara	0,00%	0,27%	0,00	8,24%	2,66
Główczyce	0,74%	1,48%	3,70	14,44%	3,70
Gosławice	0,00%	0,39%	0,00	6,61%	0,00
Klekotna	1,76%	1,18%	5,88	10,00%	0,00
Kocury	0,00%	0,83%	0,00	14,05%	4,13
Kolejka	0,00%	1,90%	0,00	25,71%	0,00
Ligota Dobrodzieńska	0,00%	1,52%	0,00	10,67%	0,00
Makowczyce	0,89%	2,23%	4,46	5,36%	0,00
Myślina	0,22%	0,88%	0,00	8,07%	1,10
Pietraszów	0,00%	1,44%	0,00	9,57%	0,00
Pludry	0,19%	0,38%	0,00	8,80%	0,95
Rzędowice	0,00%	0,20%	0,00	7,88%	2,02
Szemrowice	0,00%	0,41%	0,00	10,29%	2,06
Warłów	0,00%	0,00%	0,00	0,00%	0,00
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	0,11%	1,25%	0,00	13,98%	6,82
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	0,27%	0,64%	3,65	7,67%	1,83
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	0,00%	1,11%	0,00	8,33%	1,85
Obwód nr 4 „południowo - wschodni”	0,11%	0,80%	0,00	7,95%	4,55

Nazwa jednostki osadniczej	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna		Sfera techniczna	Liczba wskaźników w sferze społecznej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego	Liczba wskaźników z pozostałych sfer tj.: gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, które wskazują na występowanie zjawiska kryzysowego	Czy jednostka osadnicza została zakwalifikowana jako obszar zdegradowany?
	Niski stopień przedsiębiorczości	Jakość środowiska naturalnego	Niedostateczny stopień skanalizowania budynków mieszkalnych	Niedostateczny stopień zwodociągowania budynków mieszkalnych	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych			
	Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców	Udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze	Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w średnim i złym stanie technicznym			
Błachów	0,00	100,00%	0,00%	76,92%	100,00%	5	5	NIE
Bzinica Nowa	0,00	100,00%	0,00%	81,36%	0,00%	6	4	**TAK**
Bzinica Stara	0,00	100,00%	0,00%	89,81%	100,00%	3	5	NIE
Główczyce	3,70	100,00%	0,00%	86,84%	0,00%	6	3	**TAK**
Gosławice	3,89	100,00%	0,00%	87,50%	0,00%	1	3	NIE
Klekotna	5,88	100,00%	0,00%	90,20%	0,00%	6	3	**TAK**
Kocury	0,00	100,00%	0,00%	87,30%	0,00%	3	4	NIE
Kolejka	0,00	100,00%	0,00%	96,88%	0,00%	4	3	NIE
Ligota Dobrodzieńska	0,00	100,00%	0,00%	85,71%	100,00%	5	5	NIE
Makowczyce	4,46	100,00%	0,00%	91,18%	100,00%	5	3	NIE
Myślina	1,10	95,26%	0,00%	85,77%	100,00%	5	5	NIE
Pietraszów	0,00	100,00%	100,00%	90,79%	100,00%	5	3	NIE
Pludry	1,89	100,00%	0,00%	92,99%	33,33%	5	3	NIE
Rzędowice	2,02	74,41%	100,00%	86,67%	100,00%	3	3	NIE
Szemrowice	2,06	77,26%	32,70%	88,05%	0,00%	3	2	NIE
Warłów	0,00	100,00%	86,67%	85,00%	0,00%	1	3	NIE
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	5,68	89,81%	94,58%	95,18%	53,85%	6	1	**TAK**
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	4,57	35,85%	62,73%	95,00%	63,64%	6	1	**TAK**
Obwód nr 3 „południowo-zachodni”	1,85	90,81%	64,20%	94,32%	100,00%	3	3	NIE
Obwód nr 4 „południowo -wschodni”	2,27	69,05%	93,51%	94,66%	50,00%	1	1	NIE

W każdej z jednostek osadniczych, w której zidentyfikowano wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych, współwystępują także negatywne zjawiska w co najmniej jednej z pozostałych sfer, co pozwala na stwierdzenie w ich obrębie stanu kryzysowego. Na podstawie powyższej analizy obszarami zdegradowanymi w gminie Dobrodzień są jednostki: Bzinica Nowa, Główczyce, Klekotna, Obwód nr 1 „północno-zachodni" oraz Obwód nr 2 „północno-wschodni". W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności obszaru zdegradowanego na tle całej gminy Dobrodzień.

Tabela 25. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle gminy Dobrodzień

Obszar zdegradowany	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w łącznej powierzchni gminy [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w liczbie ludności gminy [%]
Bzinica Nowa	299	1,84%	222	2,42%
Główczyce	2057	12,64%	270	2,95%
Klekotna	1434	8,81%	170	1,86%
Obwód nr 1 „północno-zachodni"	222	1,36%	880	9,60%
Obwód nr 2 „północno-wschodni"	417	2,56%	1 095	11,95%
Razem	**4 429**	**27,21%**	**2 637**	**28,78%**

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni gminy Dobrodzień wynosi 27,21%, natomiast udział liczby ludności obszaru zdegradowanego w liczbie ludności gminy wynosi 28,78%.

Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Dobrodzień

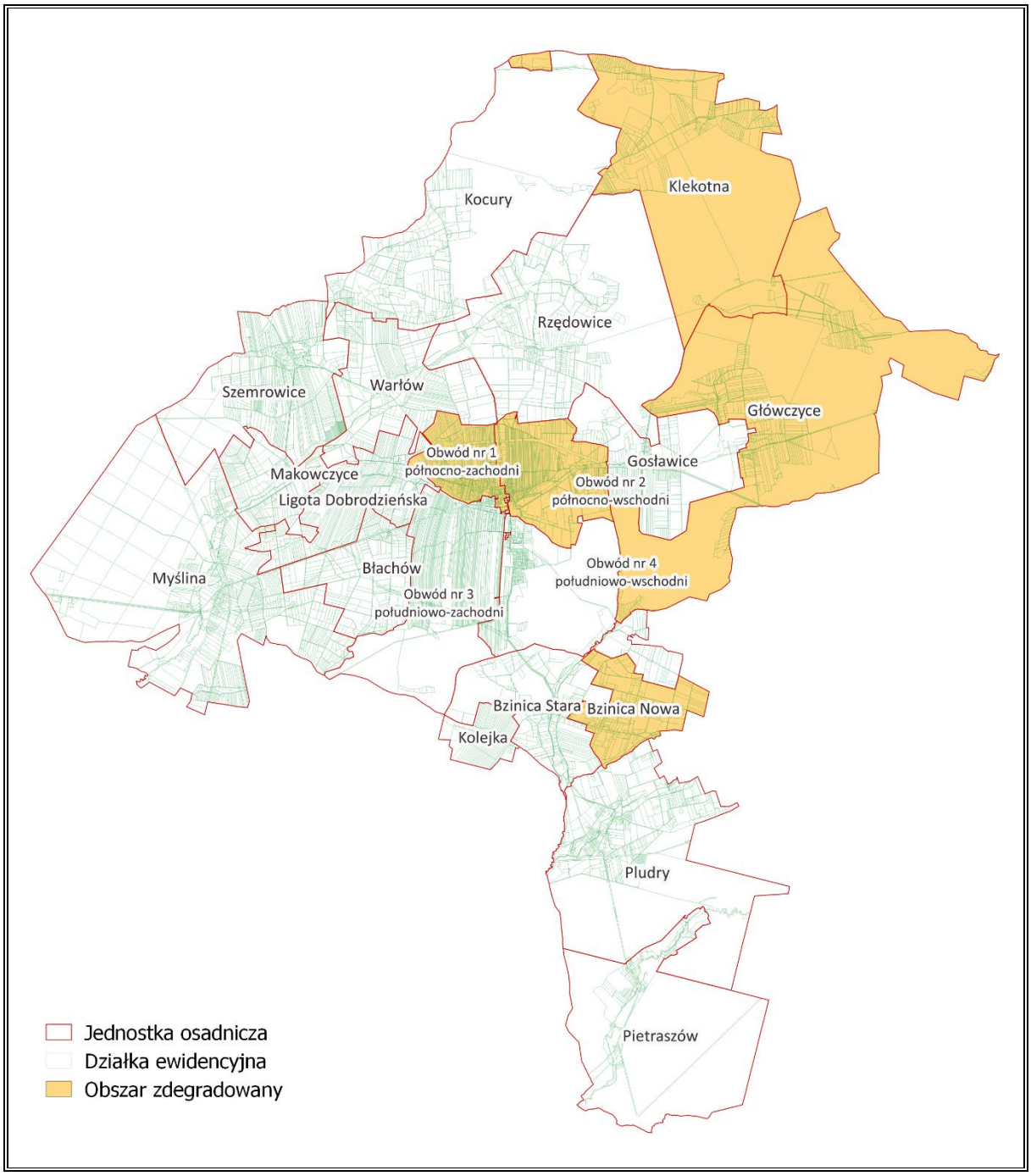

Źródło: Opracowanie własne

2.7 Potencjał i bariery gminy

W poniższej tabeli przedstawiono syntetyczne zestawienie kluczowych potencjałów i barier rewitalizacji na terenie gminy Dobrodzień w podziale na sferę społeczną, gospodarczą, techniczną, przestrzenno – funkcjonalną i środowiskową. Potencjały i bariery w wielu kwestiach występują w kilku sferach ze względu na to, że jednocześnie wywierają wpływ na więcej niż jedną sferę.

Tabela 26. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie gminy Dobrodzień

Sfera	Potencjał	Bariery
Społeczna	– Potencjał instytucji pomocy społecznej na rzecz realizacji programów aktywizujących i integrujących społeczności lokalne; – Miejsca z potencjałem dla tworzenia oferty kulturalno-sportowo-rekreacyjnej; – Położenie na szlaku drogi krajowej i wojewódzkiej, które zapewnią dogodne połączenie z pobliskimi ośrodkami miejskimi; – Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, sprzyjający osiedlaniu się; – Zaangażowanie mieszkańców w działalność pozarządową; – Zmniejszająca się ilość wypadków drogowych odzwierciedlających stan bezpieczeństwa na drogach.	– Niechęć do zmiany, dostosowania się do norm społecznych i brak włączenia w życie społeczności części mieszkańców obszarów zdegradowanych; – Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem, przestępczością i problemami społecznymi; – Międzypokoleniowe przekazywanie negatywnych wzorców i zachowań w rodzinach z dysfunkcjami społecznymi; – Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia; – Podstawowa oferta kulturalno-sportowo-rekreacyjna, która jednak nie zaspakaja potrzeb osób z terenów zdegradowanych; – Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków; – Starzenie się społeczeństwa.
Gospodarcza	– Dobrze rozwinięta sieć dróg, która zapewnia dogodne połączenia z innymi ośrodkami miejskimi; – Zmniejszające się bezrobocie, w tym bezrobocie długookresowe; – Niewielki fragment obszaru gminy wchodzący w skład obszaru Natura 2000 i rezerwatu przyrody. Pozostała większość terenu gminy nie posiada formy ochrony przyrody, które mogłyby ograniczać możliwość lokalizacji niektórych form działalności gospodarczej.	– Bierność i apatia obecna w środowiskach dotkniętych bezrobociem i problemami społecznymi; – Przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych różnymi formami wykluczenia; – Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców głównie na obszarach wiejskich.
Środowiskowa	– Walory krajobrazowe sprzyjające osiedlaniu się.	– Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji; – Ryzyko przedostawania się nieczystości z bezodpływowych zbiorników – szamb do wód i gleby; – Wysoki udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia.

Sfera	Potencjał	Bariery
Przestrzenno - funkcjonalna	– Wystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa; – Infrastruktura społeczna na podstawowym poziomie; – Dobrze rozwinięta infrastruktura wodociągowa.	– Zły stan części dróg oraz niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę towarzyszącą; – Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna.
Techniczna	– Regularnie prowadzone prace modernizacyjne budynków użyteczności publicznej.	– Ograniczone możliwości ekonomiczne mieszkańców w zakresie finansowania modernizacji infrastruktury technicznej budynków, w tym rozwiązania problemu niskiej emisji; – Budynki publiczne wymagające przeprowadzenia prac termomodernizacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne

Należy zauważyć, że część potencjałów i barier występuje wielokrotnie w poszczególnych sferach, co wynika z tego, że sfera społeczna, gospodarcza, przestrzenno – funkcjonalna, techniczna i środowiskowa są ze sobą ściśle powiązane.

Płaszczyzna środowiskowa ma znaczący wpływ na obszar zarówno społeczny, techniczny, jak i gospodarczy. Atrakcyjne tereny przyrodnicze, nieskażone przez działalność człowieka mają duże znaczenie dla osób poszukujących spokojnego miejsca zamieszkania. Środowisko ma także znaczący wpływ na płaszczyznę techniczną i gospodarczą. Dla sfery technicznej ważne są możliwości wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Uwarunkowania przyrodnicze oraz występujące formy ochrony przyrody decydują o możliwych formach prowadzenia działalności gospodarczej. Działania mające na celu poprawę sytuacji w sferze społecznej na terenie gminy Dobrodzień, w dalszej perspektywie przyczynią się do zwiększenia dochodów budżetowych, a tym samym do zwiększenia możliwości inwestycyjnych (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej czy przestrzenno-funkcjonalnej). Sfera techniczna oraz przestrzenno – funkcjonalna oddziałują zarówno na sferę społeczną, jak i gospodarczą oraz środowiskową. Atrakcyjna przestrzeń publiczna, podstawowa infrastruktura techniczna i społeczna znacznie podnoszą zainteresowanie funkcją mieszkaniową i gospodarczą danego obszaru. Dobra kondycja infrastruktury technicznej przekłada się również na jakość środowiska naturalnego.

Wyżej wymienione obszary tematyczne są ze sobą również ściśle powiązane w kontekście zjawisk kryzysowych. Występowanie problemów w jednej sferze powoduje ich nawarstwianie się i utrwalanie w pozostałych obszarach. Niewystarczająca liczba podmiotów gospodarczych, brak miejsc pracy i niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku przekłada się na bezrobocie, które jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. dysfunkcji społecznych, przestępczości czy uzależnień), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych zjawisk w konsekwencji

wpływa bezpośrednio na wzrost wydatków na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy Dobrodzień. To z kolei może powodować spadek liczby mieszkańców i liczby podmiotów gospodarczych. Równie ważne znaczenie mają problemy w sferze technicznej, przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej. Zdegradowane środowisko naturalne, złej jakości oraz niedostateczna infrastruktura techniczna nie zachęcają do osiedlania się na danym terenie, jak również ograniczają możliwość rozwoju działalności gospodarczej i rolnictwa. Niniejsze uwarunkowania negatywnie oddziałują na sytuację finansową mieszkańców oraz gminy Dobrodzień.

3. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Proces delimitacji obszaru rewitalizacji w gminie Dobrodzień polegał na obliczeniu sumarycznego wskaźnika syntetycznego dla każdego obszaru zdegradowanego, a następnie wybraniu trzech obszarów, z najwyższą wartością tego wskaźnika tj. wskazującą najgorszą sytuację spośród pozostałych obszarów zdegradowanych.

Tabela 27. Wyznaczanie obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego na terenie gminy Dobrodzień

Obszar zdegradowany	Sumaryczny wskaźnik syntetyczny dla obszaru zdegradowanego	Czy obszar zdegradowany został wyznaczony jako obszar rewitalizacji?
Bzinica Nowa	-0,0112	NIE
Główczyce	-0,0327	NIE
Klekotna	0,0324	**TAK**
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	0,0802	**TAK**
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	0,0688	**TAK**

Źródło: Opracowanie własne

Powyższa analiza pozwoliła na wyłonienie jednostek Klekotna, Obwód nr 1 „północno-zachodni” oraz Obwód nr 2 „północno-wschodni”, które na tle pozostałych obszarów zdegradowanych wypadają najgorzej pod względem skali zdiagnozowanych problemów. W związku z powyższym wyznaczono obszar rewitalizacji gminy Dobrodzień obejmujący powyższe jednostki osadnicze. Zweryfikowano również czy wyznaczony obszar nie przekracza 20% powierzchni gminy Dobrodzień oraz czy nie jest zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców.

Należy pamiętać, iż obszar rewitalizacji nie powinien być wyznaczany jedynie na podstawie danych ilościowych, pokazujących najbardziej intensywną degradację. Bardzo ważne jest uchwycenie wskaźników jakościowych oraz powiązań funkcjonalnych obszarów. Do obszaru

rewitalizacji włączono zatem jednostki, w których zdiagnozowano najwięcej problemów oraz wzięto pod uwagę ich potencjał pod względem możliwości przeprowadzenia skutecznej interwencji w ramach procesu rewitalizacji. W analizie jakościowej wyznaczenia obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę lokalizację danej jednostki, dostęp do infrastruktury i bazy lokalowej, w której będą mogły zostać przeprowadzone działania, liczbę mieszkańców, w tym liczbę osób dotkniętych różnymi problemami, którzy zostaną objęci wsparciem w ramach planowanych działań.

W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnię oraz liczbę ludności obszaru rewitalizacji na tle całej gminy Dobrodzień.

Tabela 28. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Dobrodzień

Obszar zdegradowany	Powierzchnia [ha]	Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni gminy [%]	Liczba ludności [osoba]	Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy [%]
Klekotna	1 434	8,81%	170	1,86%
Obwód nr 1 „północno-zachodni”	222	1,36%	880	9,60%
Obwód nr 2 „północno-wschodni”	417	2,56%	1 095	11,95%
Razem	**2 073**	**12,73%**	**2 145**	**23,41%**

Źródło: Opracowanie własne

Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy Dobrodzień wynosi 12,73%, natomiast udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w liczbie ludności gminy wynosi 23,41%.

Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Dobrodzień

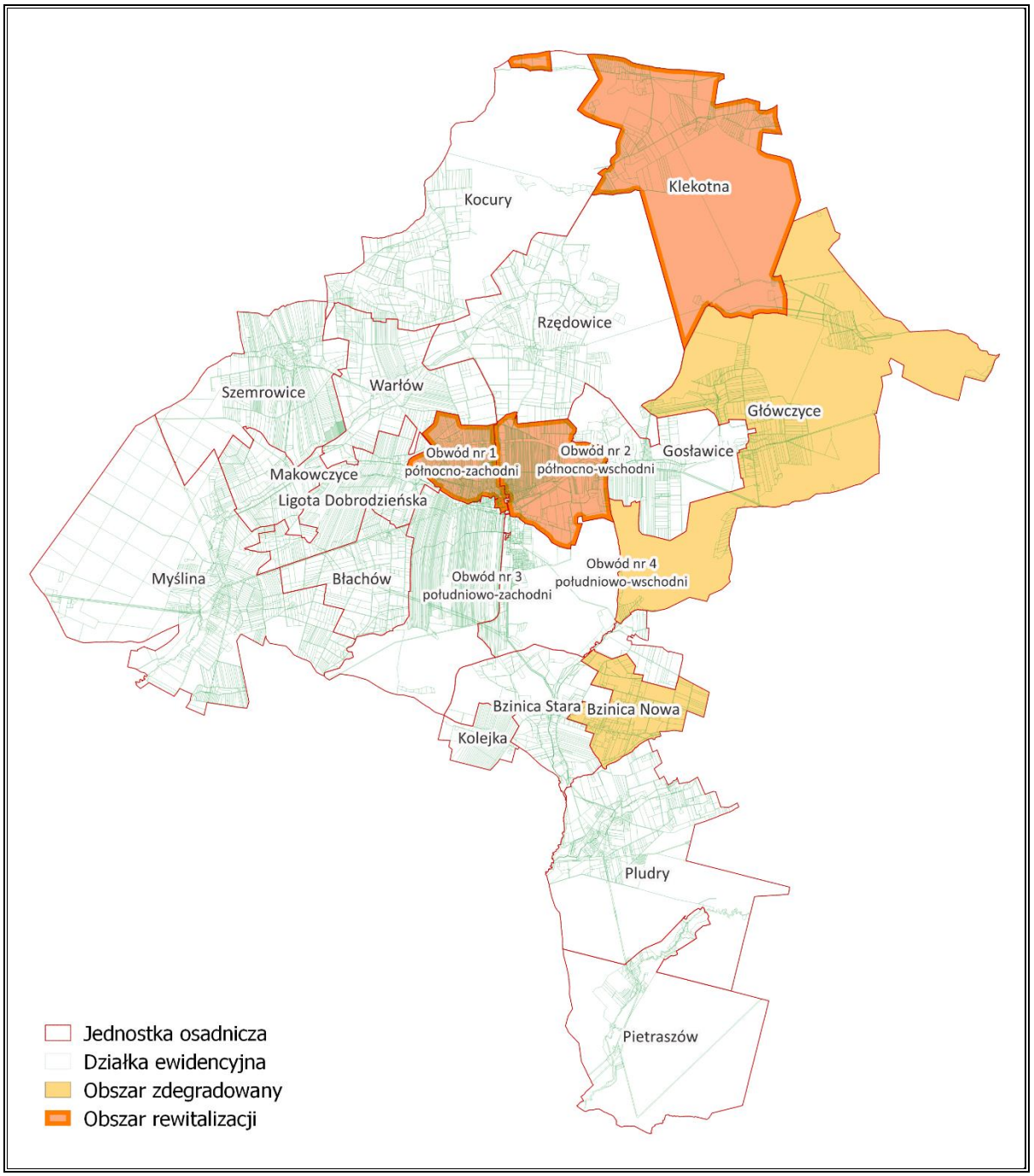

Źródło: Opracowanie własne

Załączniki

Załącznik 1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle gminy Dobrodzień.

Załącznik 2. Dane wyjściowe do obliczeń wskaźników.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wykaz ulic i miejscowości wchodzących w skład jednostek osadniczych 6
Tabela 2. Wykaz wskaźników z wagami wykorzystanych w analizie 7
Tabela 3. Powierzchnia jednostek osadniczych wraz z liczbą ludności w latach 2016 i 2022 10
Tabela 4. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery społecznej 11
Tabela 5. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej (kobiety) oraz w wieku 65 lat i więcej (mężczyźni) w ludności ogółem na danym obszarze 12
Tabela 6. Udział bezrobotnych w ludności w wieku od 18 do 59 lat włącznie (kobiety) oraz od 18 do 64 lat włącznie (mężczyźni) na danym obszarze 14
Tabela 7. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ogóle bezrobotnych na danym obszarze 15
Tabela 8. Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na niepełnosprawność w ludności ogółem na danym obszarze 17
Tabela 9. Udział mieszkańców dotkniętych problemem alkoholowym w ludności ogółem na danym obszarze 19
Tabela 10. Udział mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej ze względu na ubóstwo w ludności ogółem na danym obszarze 20
Tabela 11. Udział liczby Niebieskich Kart na 1 000 mieszkańców na danym obszarze 22
Tabela 12. Wskaźnik liczby wypadków drogowych na 100 mieszkańców na danym obszarze 24
Tabela 13. Liczba mieszkańców korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze 26
Tabela 14. Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców 27
Tabela 15. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery gospodarczej 28
Tabela 16. Liczba zarejestrowanych w ciągu roku nowych podmiotów gospodarczych na danym obszarze na 1 000 mieszkańców 29
Tabela 17. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery środowiskowej 30
Tabela 18. Udział wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia w stosunku do wszystkich zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na danym obszarze 31
Tabela 19. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery przestrzenno-funkcjonalnej 32
Tabela 20. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze 33
Tabela 21. Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych na danym obszarze 34
Tabela 22. Wykaz wskaźników wykorzystanych w analizie sfery technicznej 35
Tabela 23. Udział budynków mieszkalnych znajdujących się w mieszkaniowym zasobie gminy w średnim i złym stanie technicznym 36
Tabela 24. Zbiorcze zestawienie jednostek osadniczych i występowania w nich stanu kryzysowego . 39
Tabela 25. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru zdegradowanego na tle gminy Dobrodzień 42
Tabela 26. Kluczowe potencjały i bariery rewitalizacji na terenie gminy Dobrodzień 44
Tabela 27. Wyznaczanie obszaru rewitalizacji z obszaru zdegradowanego na terenie gminy Dobrodzień 46
Tabela 28. Powierzchnia oraz liczba ludności obszaru rewitalizacji na tle gminy Dobrodzień 47

Rysunek 1. Podział gminy Dobrodzień na jednostki osadnicze 5
Rysunek 2. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie gminy Dobrodzień 43
Rysunek 3. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie gminy Dobrodzień 48